

2
0
2
6

“AİLEM GÜVENDE” OPERASYONLARI:

İNSAN HAKLARI STANDARTLARI IŞIĞINDA İZLEME VE DEĞERLENDİRME RAPORU

TIHV
TÜRKİYE
İNSAN
HAKLARI
VAKFI

Avrupa Birliği tarafından
finanse edilmektedir

1.Yönetici Özeti

12 Eylül 2026'yı 13 Eylül'e bağlayan gece İstanbul, Ankara, İzmir, Aydın ve Mersin Cumhuriyet başsavcılıklarının koordinasyonunda "Ailem Güvende" adı verilen operasyonlar gerçekleştirilmiştir. Adalet Bakanı'nın açıklamasına göre operasyonlar beş il merkezli olarak 15 ili kapsamış; 162 kişi, dokuz dernek ve 13 işletme hakkında adli işlem yapılmıştır.¹ Operasyonların hedef aldığı derneklerin yedisi LGBTİ+ hakları alanında, ikisi ise HIV ile yaşayan kişilerle çalışan insan hakları örgütleridir. Derneklerin kurucu ve yönetim organlarında yer alan kişilerin evlerinde gözaltı işlemleri gerçekleştirilmiş; dernek merkezlerinde arama yapılmış, dijital cihazlara ve taşınabilir belleklere el konulmuş ve çok sayıda internet sitesi ile sosyal medya hesabına erişim engellenmiştir.

Açık kaynaklardan edinilen ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV) Dayanışma Grupları tarafından teyit edilen bilgilere göre, 21 Eylül 2026 itibarıyla en az 117 kişi gözaltına alınmış ve en az 83 kişi tutuklanmıştır. Gözaltına alınanların 44'ü LGBTİ+ hakları alanında çalışan insan hakları savunucularıdır. Tutuklananlar arasında dernek kurucuları ve organ üyelerinin de bulunduğu en az 25 insan hakları savunucusu yer almaktadır. Tutuklananların önemli bir bölümünü, fuhuşla bağlantılı suçlamalar yöneltilen trans kadınlar oluşturmaktadır. Operasyonları protesto etmek için toplananlardan ise İstanbul, Ankara ve İzmir'de en az 125 kişi ayrıca gözaltına alınmıştır.²

Soruşturmaların dayandığı suçlamalar arasında "müstehcenlik", "fuhuş aracılık etme, yer temin etme veya fuhuşu kolaylaştırma", Dernekler Kanunu'na aykırılık ve bazı yerlerde uyuşturucu suçları yer almaktadır. İstanbul'da ayrıca "suç işlemek amacıyla örgüt kurma" suçlamasının yöneltildiği bildirilmiştir. Resmî açıklamalarda çocukların korunması, aile kurumunun korunması ve toplumun ortak ahlaki değerlerinin gözetilmesi temel amaçlar olarak sunulmaktadır.

¹Adalet Bakanlığı, "Bakan Gürlek: 'Çocuklarımızı, gençlerimizi ve ailelerimizi hedef alan hiçbir suç yapılanmasına müsamaha göstermeyeceğiz'", 13.09.2026, <https://www.adalet.gov.tr/bakan-gurlek-cocuklarimizi-genclerimizi-ve-ailelerimizi-hedef-alan-hicbir-suc-yapilanmasına-musam>

²Kaos GL, "12 Eylül'den bugüne "Ailem Güvende" operasyonlarının kronolojisi: 82 kişi tutuklandı!", 17.09.2026 <https://kaosgl2.org/haber/12-eyul-den-bugune-ailem-guvende-operasyonlarinin-kronolojisi-82-kisi-tutuklandi>

Raporun Temel Bulguları

Tutuklama ve makul şüphe bakımından

İncelenen karar ve zabıtlarda, kişilerin derneklerdeki görevleri, dernek faaliyetleri, sosyal medya paylaşımları ve haberler ile tutuklama arasındaki bağın yeterince bireyselleştirilmediğine ilişkin ciddi sorunlar görülmektedir. Bazı kararlarda soyut ve tekrarlanan gerekçelerin kullanıldığı, “katalog suç” nitelemesinin ise CMK m. 100/3 kapsamındaki mevcut listeye aykırı olduğu görülmektedir.

Örgütlenme özgürlüğü bakımından

Derneklerin faaliyetlerinin, üyelik yapılarının ve kanuna uygun şekilde yurt dışından aldıkları yardımların soruşturma konusu yapılması, özellikle somut bir hukuka aykırılık gösterilmediğinde, derneklerin serbestçe faaliyet yürütmeleri üzerinde caydırıcı etki doğurabilir.

İfade özgürlüğü bakımından

İçeriğin “müstehcenlik”, “genel ahlak” veya çocukların korunması gerekçeleriyle sınırlandırılması, içeriğin somut olarak belirlenmesini ve müdahalenin gerekli ve orantılı olduğunun gösterilmesini gerektirir. Toplu veya bütünsel erişim engelleri bu açıdan ayrıca incelenmelidir.

Toplanma özgürlüğü bakımından

Operasyonları protesto etmek amacıyla düzenlenen barışçıl basın açıklamalarına kolluk güçleri tarafından işkence ve diğer kötü muameleye varan güç kullanılarak müdahale edilmiştir. Yalnızca İstanbul'da 107 kişi ters kelepçeyle gözaltına alınmıştır. Bu kişiler uzun süre araçlarda bekletilmiş, su ve yiyecek dâhil olmak üzere temel ihtiyaçları sağlanmamıştır. İzmir'de basın açıklamasına katılanlar kolluk güçleri tarafından kalkanlarla daire şeklinde ablukaya alınmış ve yakın mesafeden yoğun biçimde sıkılan göz yaşartıcı kimyasal ajanlara maruz bırakılmıştır.³

Mutlak işkence yasağı bakımından

LGBTİ+ ve trans tutukluların erkek koğuşlarına yerleştirildiğine, sözlü tacize uğradığına, tecrit edildiğine ve çıplak aramaya tabi tutulduğuna dair somut iddialar bulunmaktadır. Bu iddiaların yetkililer tarafından derhal etkin ve şeffaf bir şekilde soruşturulması, yanı sıra insan hakları örgütleri tarafından bağımsız biçimde incelenmesi gerekmektedir.

Savunma hakkı ve özel hayat bakımından

Kolluk ifadelerinin avukatsız alındığı ve telefon şifrelerinin mahkeme kararı olmaksızın alındığı iddia edilmektedir. Ayrıca soruşturma dosyalarında kısıtlama kararı bulunmaktadır.

³Kaos GL, "12 Eylül'den bugüne "Ailem Güvende" operasyonlarının kronolojisi: 82 kişi tutuklandı!", 17.09.2026 <https://kaosgl2.org/haber/12-eyul-den-bugune-ailem-guvende-operasyonlarinin-kronolojisi-82-kisi-tutuklandi>

Ayrımcılık ve nefret söylemi bakımından

Adalet Bakanı'nın açıklamasında "LGBT ve ahlaksızlığı teşvik eden dernekler" ifadesi kullanılmıştır. Adalet Bakanlığı'nın 14 Eylül 2026 tarihli "Ailenin, Gençlerin ve Toplumun Genel Ahlaka Aykırı ve Olumsuz Etkileyen İçerik ve Oluşumlardan Korunması" başlıklı genelgesinde ise tanımsız bir "cinsiyetsizleştirme" kavramı yer almaktadır. Bu ifade ve kavram, LGBTİ+ kimliğini "ahlaksızlıkla" özdeşleştirmektedir.

Bu rapor, mevcut bilgi ve belgelerin uluslararası insan hakları standartları bakımından doğurduğu kaygıları ortaya koymaktadır. Özellikle işkence ve diğer kötü muamele, gözaltı ve cezaevi koşulları ile soruşturma işlemlerine ilişkin iddiaların bağımsız ve etkili biçimde araştırılması gerekmektedir.

Fotoğraf: Kemal Aslan/AFP/Getty Images

2.Giriş ve Bağlam

2.1 Amaç, kapsam ve yöntem

Bu rapor, 12 - 21 Eylül 2026 tarihleri arasında LGBTİ+ kişilere, insan hakları savunucularına ve LGBTİ+ hakları alanı ile HIV ile yaşayan kişilerle çalışan insan hakları örgütlerine yönelik operasyonlar sırasında ve sonrasında bildirilen uygulamaları belgelemek ve bu uygulamaları Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ile Medeni ve Siyasi Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme (MSHUS) kapsamında değerlendirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Zarar vermeme ve mahremiyet ilkeleri gereğince gerçek kişilerin isimleri, kimlik ve sağlık bilgileri ile kişilerin tanınmasına yol açabilecek gereksiz ayrıntılar rapora alınmamıştır. Mahkeme veya kolluk kayıtlarında yer alan kişisel beyanlar da kişi belirtilmeksizin ve yalnızca değerlendirme için gerekli ölçüde aktarılmıştır.

Kaynaklar arasında farklılık bulunduğunda öncelik; (i) incelenebilen soruşturma ve mahkeme belgeleri, (ii) TİHV Dayanışma Gruplarının doğrudan edindiği bilgiler ve (iii) diğer sivil toplum kuruluşlarının ve basının bildirimlerine verilmiştir.

Soruşturma dosyalarındaki kısıtlılık kararları, sosyal medya içerik ve hesaplarına erişimin engellenmesi kararlarının seri biçimde uygulanması ve bazı belgelere erişilememesi bağımsız doğrulamayı sınırlamıştır. Bu nedenle rapor, mevcut bilgiler ışığında makul olarak desteklenebilen bulgularla sınırlı tutulmuş; kanıtlanmamış iddialar kesin olgu gibi sunulmamıştır.

2.2 Bağlam ve resmî gerekçeler

Adalet Bakanı'nın 13 Eylül 2026 tarihli açıklamasında operasyonların Cumhurbaşkanı'nın "2026-2035 Aile ve Nüfus On Yılı Vizyonu" ve "2026/4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi" doğrultusunda yürütüldüğü belirtilmiştir. Bakan, soruşturmalarda fuhşara aracılık veya yer temini, bu faaliyetlere ortam sağladığı değerlendirilen işletmeler, müstehcen içerik üretimi ve çocukların bu içeriklere maruz bırakılmasına ilişkin faaliyetlerin incelendiğini; gizli soruşturmacı, teknik ve fiziki takip ile dijital inceleme yöntemlerinin kullanıldığını açıklamıştır. Aynı açıklamada bazı derneklere yurt dışındaki kamu kurumları ve yabancı kuruluşlardan yüksek tutarlarda fon aktarıldığı, bu para hareketlerinin kaynağı ile soruşturma konusu faaliyetlerle bağlantısının araştırıldığı belirtilmiştir.⁴

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı ise soruşturmanın "çocukların ve reşit olmayan gençlerin cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği konularında yönlendirildiğine ilişkin deliller", bu faaliyetleri yürüttüğü değerlendirilen dernekler ve bunları finanse eden kişi ve gruplar ile "ücretli sosyal arkadaşlık hizmeti" adı altında istismar ve eğlence faaliyeti görünümünde hukuka aykırı eylemlere ortam sağladığı değerlendirilen işletmeler üzerinden yürütüldüğünü açıklamıştır. Başsavcılık operasyonun amaçlarından birini faaliyetlerin toplum nezdinde "olağanlaştırılmasının" önlenmesi, çocukların üstün yararı, aile kurumunun korunması ve toplumun ortak ahlaki değerlerinin gözetilmesi olarak açıklamıştır.⁵

⁴Adalet Bakanlığı, 13.09.2026 tarihli açıklama (yukarıdaki dn. 1).

⁵Anadolu Ajansı, "İstanbul merkezli 'Ailem Güvende' operasyonunda 20 şüpheli tutuklandı", 16.09.2026, <https://www.aa.com.tr/tr/gundem/istanbul-merkezli-ailem-guvende-operasyonunda-20-supheli-tutuklandi/4059538>.

Adalet Bakanlığı tarafından 14 Eylül 2026 tarihinde yayımlanan “Ailenin, Gençlerin ve Toplumun Genel Ahlaka Aykırı ve Olumsuz Etkileyen İçerik ve Oluşumlardan Korunması” konulu genelge, 81 ildeki 175 ağır ceza Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir. Genelge, “çocukları ve gençleri hedef alıp toplumu ahlaksızlığa ve cinsiyetsizleştirmeye teşvik eden” oluşumların aile ve kamu düzeni üzerinde olumsuz etki doğurduğunu belirtmektedir. Genelge ayrıca dijital delillerin derhal toplanmasını, koruma tedbirlerine orantılı biçimde başvurulmasında “tereddüt edilmemesini” ve 5651 sayılı Kanun kapsamında içeriğin çıkarılmasını veya erişimin engellenmesini talimatlandırmaktadır. Faaliyetlerin organize bir yapılanma arz etmesi hâlinde ise organize suç mevzuatı ile eş zamanlı mali soruşturma yürütülmesi istenmektedir.⁶ Genelgede “LGBT” veya “LGBTİ+” ifadesi geçmemekte, “cinsiyetsizleştirme” kavramı tanımlanmamaktadır. Genelgede ayrıca, bu tür faaliyetlerin “çeşitli araç suçlar ile işlenmek suretiyle gerçekleştirildiği” varsayımından hareketle faaliyetlerin “arkasındaki amaç ile kullanılan yöntemlerin” araştırılması istenmektedir.

Operasyonlar, Birleşmiş Milletler (BM) İnsan Hakları Savunucuları Özel Raportörü, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri, Avrupa Komisyonu sözcüsü, Avrupa Konseyi Parlamenter Meclisi’nin LGBTİ haklarından sorumlu genel raportörü ve Avrupa Parlamentosu’nun Türkiye raportörü tarafından da eleştirilmiştir. Human Rights Watch (HRW) ve International Federation for Human Rights (FIDH) gibi kuruluşlar ise tutuklananların serbest bırakılmasını talep etmiştir.

⁶Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü, 14.09.2026 tarihli ve E-19120602-[659-1467-2026]-2821/58248 sayılı genelge (özgün belge okunmuştur; gerekçe bölümü ile 2, 4, 5 ve 6. talimatlar). Genelgenin dağıtım bölümünde yalnızca “Ağır Ceza Cumhuriyet Başsavcılığına” ibaresi yer almakta, “175” sayılı belgede geçmemektedir.

3. BELGELENEN VE BİLDİRİLEN UYGULAMALAR

Bu bölüm operasyonların yürütüldüğü illeri sırasıyla ele almakta, ardından tüm illerde ortak olarak gözlenen uygulamalara (protestolar, dijital kısıtlamalar, gözaltı ve cezaevi koşulları, savunma hakları ve resmî söylem) yer vermektedir.

Tablo 1. İllere göre esas alınan rakamlar (19 Eylül 2026 itibarıyla)

İl	Gözaltı	Tutuklama	Adli kontrol
İstanbul	34	20	7
Mersin	34	26	9
İzmir	22	19	3
Ankara	21	13	8
Aydın (Kuşadası)	6	5	–
Toplam	117	83	27

3.1. İstanbul

13 Eylül'ün ilk saatlerinden itibaren İstanbul'da Beyoğlu ve Şişli'de çok sayıda adrese eş zamanlı operasyon yapılmıştır. Aralarında gece kulüpleri ve masaj salonlarının bulunduğu belirtilen iş yerlerinde arama gerçekleştirilmiştir. Lambdaistanbul, HEVİ LGBTİ+ Derneği, Sosyal Politika, Cinsiyet Kimliği ve Cinsel Yönelim Çalışmaları Derneği (SPoD), LGBTİ+ Aileleri ve Yakınları Derneği (LİSTAG), Pozitif Yaşam Derneği ve Pozitif-İz Derneği'nin kurucuları ile yönetim kurulu üyeleri evlerinden gözaltına alınmıştır.

TİHV'e ulaşan bilgilere göre dernek kapıları kırılarak veya çilingirle açılarak aranmıştır. Ayrıca telefon, bilgisayar, tablet ve taşınabilir belleklere el konulmuştur. Gözaltına alınanlar İstanbul İl Jandarma Komutanlığı'na götürülmüştür.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı, 12 ili kapsayan operasyonda 38 kişi hakkında işlem yapıldığını duyurmuştur. Başsavcılığa göre altı LGBTİ+ derneği ile 10 işletmenin de aralarında bulunduğu 54 adreste arama ve el koyma işlemleri gerçekleştirilmiştir. Başsavcılığın açıklamasına göre işlemler, “suç işlemek amacıyla örgüt kurma”, “fuhuş”, “müstehcenlik” ve “kullanmak için uyuşturucu madde bulundurmak veya satın almak” şüphesiyle yürütülmüştür. Açıklamada örgüt suçlamasının hangi fıkra kapsamında olduğu belirtilmemiştir.

16 Eylül 2026 tarihinde tutuklananlar arasında HEVİ LGBTİ+ Derneği, Pozitif-İz Derneği, SPoD ve Lambdaistanbul ile ilişkili en az 10 kişi bulunmaktadır. HRW, bunlardan dokuz kişinin “Dernekler Kanunu’na muhalefet” suçlamasıyla tutuklandığını bildirmiştir.⁷ Tutuklama gerekçesi olarak aktarılan ifadeye göre; “derneklerin kurumsal yapısı çocuklara yönelik eylemlerde araç” olarak kullanılmıştır. Aynı ifade, derneklerin “Türk aile yapısının mahiyetini zayıflattığını” ileri sürmektedir. Ayrıca bağış toplama ve çeşitli etkinlikler yoluyla LGBTİ+ olmayı “özendirme, teşvik ve yaygınlaştırma” amacı güdüldüğü iddia edilmektedir. Bildirildiğine göre ifade sürecinde dernek yapısı, üyelik usulleri, personel seçimi ve finansman kaynakları (özellikle uluslararası fonlar) sorulmuştur. Ayrıca etkinliklerin çocukları ve gençleri eşcinselliğe ya da trans kimliklere “özendirip özendirmediği” de sorulmuştur.

⁷Human Rights Watch, “Türkiye: LGBT Rights Crackdown Strikes at Rule of Law”, 18.09.2026, <https://www.hrw.org/news/2026/09/18/turkiye-lgbt-rights-crackdown-strikes-at-rule-of-law>

3.2. Ankara

Ankara’da Kaos GL Derneği’nin yönetim ve denetim kurullarının asil ve yedek üyeleri olmak üzere 14 kişinin evlerinden gözaltına alındığı, dernek ofisinde arama yapıldığı ve dijital materyallere el konulduğu bildirilmiştir. Kaos GL için hazırladığı bir haber nedeniyle bir gazeteci ile seks işçiliği yaptığı iddia edilen altı kişi de gözaltına alınmıştır. Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturmayı internet sitesi ve sosyal medya içerikleri üzerinden “müstehcenlik” ve Dernekler Kanunu’na aykırılık şüpheleriyle yürütmüştür. Bir sulh ceza hâkimliği tarafından 11 Eylül 2026 tarihinde arama, el koyma ve dijital inceleme kararı verildiği; şifrelerin çözülmemesi hâlinde cihazlara el konulmasının öngörüldüğü bildirilmiştir. Soruşturma dosyasında hangi içeriklerin suça konu olduğunun açıkça belirtilmediği de aktarılmıştır.⁸

Emniyet ifadelerinde dernek internet sitesindeki haberlerden sosyal medya paylaşımlarına kadar çok sayıda içeriğin sorulduğu; bir televizyon dizisinden bir sahne, iki erkek futbolcunun yer aldığı bir görsel, Gürcistan seçimleriyle ilgili bir haber ve bir sosyal medya hesabının gündeme geldiği bildirilmiştir. HRW, gazeteci bakımından ileri sürülen tek delilin 2024 tarihli Gürcistan’daki LGBTİ+ haklarına ilişkin bir haber olduğunu aktarmaktadır. Savcılığın sevk yazısında bazı içeriklerin “genel ahlak anlayışını ihlal edecek” ve çocukların “eşcinselliğe özenmesinin teşvik edildiği” nitelikte olduğu ileri sürülmüştür. Kaos GL de gözaltındaki dernek üyelerinin adliyede kelepçeli bekletildiğini ve bu görüntülerin çekildiğini bildirmiştir.⁹

⁸Medyascope, “LGBTİ+ derneklerine ‘Ailem Güvende’ operasyonu: İşte bilmeniz gerekenler”, 14.09.2026, <https://medyascope.tv/2026/09/14/ailem-guvende-operasyonu-iste-bilmeniz-gerekenler/>.

⁹Kaos GL, “12 Eylül’den bugüne “Ailem Güvende” operasyonlarının kronolojisi: 82 kişi tutuklandı!”, 17.09.2026 <https://kaosgl2.org/haber/12-eyulul-den-bugune-ailem-guvende-operasyonlari-kronolojisi-82-kisi-tutuklandi>

Hâkimlik sorgusunun ardından yönetim ve denetim kurullarının yedi asil üyesi ile gazeteci tutuklanmıştır. Yedi yedek üye ise yurt dışına çıkış yasağıyla adli kontrol altında serbest bırakılmıştır. Tutuklama kararında “Dernekler Kanunu’na muhalefet”, “müstehcen yayınların yayımlanmasına aracılık” ve “çocuğun görebileceği yerlerde müstehcenlik” suçlarına dayanıldığı bildirilmiştir. Basına yansıyan bilgilere göre seks işçiliği iddiasıyla gözaltına alınan altı trans kadından beşi de tutuklanmıştır.¹⁰

3.3. İzmir

İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı’nın sosyal medya paylaşımlarını da gerekçe göstererek müstehcenlik ve fuhşa teşvik, aracılık veya yer temini şüpheleriyle soruşturma yürüttüğü bildirilmiştir. 24 kişi hakkında gözaltı kararı verildiği, ilk aşamada 18 kişinin gözaltına alındığı; 16 kişinin tutuklandığı ve iki kişinin adli kontrolle serbest bırakılmasının ardından savcılık itirazıyla bu iki kişinin de tutuklandığı aktarılmıştır. Kaos GL, gözaltındaki bazı kişilerin telefon şifrelerinin mahkeme kararı olmaksızın alındığını ve telefonlardaki görüntülerin soruşturma dosyasına eklendiğini bildirmiştir.¹¹

Ayrıca, İzmir ve Aydın’daki ev aramaları sırasında LGBTİ+ bayraklarına el konulduğu; bazı kişilerin telefonlarına arama ve el koyma kararı bulunmadığı ileri sürülmesine rağmen el konulduğu, telefon şifrelerinin alındığı ve cihazların açıldığı bildirilmiştir.

¹⁰Medyascope, “LGBTİ+ derneklerine ‘Ailem Güvende’ operasyonu: İşte bilmeniz gerekenler”, 14.09.2026, <https://medyascope.tv/2026/09/14/ailem-guvende-operasyonu-iste-bilmeniz-gerekenler/>.

¹¹Kaos GL, “12 Eylül’den bugüne “Ailem Güvende” operasyonlarının kronolojisi: 82 kişi tutuklandı!”, 17.09.2026 <https://kaosgl2.org/haber/12-eyul-den-bugune-ailem-guvende-operasyonlarinin-kronolojisi-82-kisi-tutuklandi>

3.4. Aydın (Kuşadası)

Kuşadası'nda gözaltına alınan altı kişiden beşi “müstehcenlik” ve “fuhuş” suçlamalarıyla tutuklanmıştır. Tutuklananlar arasında yerel bir LGBTİ+ girişiminden en az iki aktivist bulunduğu bildirilmektedir.

3.5. Mersin

Mersin Cumhuriyet Başsavcılığı'nın soruşturmalarının Muamma LGBTİ+ Derneği ile Mersin 7 Renk LGBTİ+ Dayanışma Derneği'ni ve müstehcenlik ile fuhuş suçlamaları üzerinden oluşturulduğu bildirilen daha geniş bir grubu kapsadığı; her iki dernek merkezinde de arama yapıldığı aktarılmıştır. Yönetimin aramadan önce haberdar edilmediği, aramanın yönetimden kimse bulunmaksızın dışarıdan iki arama tanığı ile gerçekleştirildiği ve aramada suç unsuru oluşturduğu düşünülen bir materyale rastlanmadığının paylaşıldığı bildirilmiştir.

İşbu raporun hazırlanması sırasında incelenen sulh ceza hâkimliği sorgu zabıtları, tutuklama kararlarının bireysel olarak gerekçelendirilmemiş nedenlere dayandırıldığını göstermektedir. Rapor hazırlanırken incelenen sulh ceza hâkimliği sorgu zabıtlarında tutuklama gerekçelerinin büyük ölçüde tekrarlanan kalıplar üzerinden kurulduğu görülmüştür. Zabıtlar arasında suçun niteliği, şüphelilerin savunmaları, “açık kaynak tespit tutanağı”, derneklere ilişkin bilgi notları ve araştırma raporları, kuvvetli şüphe göstergeleri, somut delillerin bulunması, delillerin henüz bütünüyle toplanmamış olması, ceza miktarı ve adli kontrolün yetersizliği gibi ifadeler yer almaktadır. Bazı zabıtlarda ayrıca suçun “CMK'nın 100/3. maddesinde düzenlenen katalog suçlardan” olduğu belirtilmiştir.

Adli kontrolle serbest bırakılan kişiler bakımından da aynı genel ifadelerin kullanıldığı; tutuklananlar ile serbest bırakılanlar arasındaki farkı açıklayan kişiselleştirilmiş gerekçelerin sınırlı kaldığı görülmüştür.¹²

Avukatlar, TCK m. 226 ve 227 ile 5253 sayılı Kanun kapsamında yöneltilen suçlamaların CMK m. 100/3'teki katalog suçlar arasında yer almadığını; ayrıca dosyadaki delillerin istihbari bilgi niteliğinde olduğunu ve görüntülerin müstehcen sayılamayacağını ileri sürmüştür. En az iki şüphelinin kolluktaki ifadesinin avukat olmaksızın alındığı; bunlardan biri bakımından ifadenin okunmadan imzalatıldığı da sorgu zabıtlarına yansımıştır.

3.6. Tüm illerde gözlenen ortak uygulamalar

(a)Toplanma özgürlüğüne müdahaleler: 15 Eylül'de emek ve demokrasi örgütleri ile kadın örgütlerinin Çağlayan Adliyesi önünde basın açıklaması çağrısı yaptığı; TİHV'in edindiği bilgilere göre grubun bir bölümünün polis ablukasına alındığı ve dağılma anonsları yapılmasına rağmen ablukanın açılmadığı bildirilmiştir. Katılımcıların gözaltı araçlarının bulunduğu alana doğru yönlendirilerek ters kelepçeyle gözaltına alındığı aktarılmıştır.

¹²5271 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu, m. 100/1-3. Güncel m. 100/3'te sayılan suçlar arasında TCK m. 226 ve 227 ile 5253 sayılı Dernekler Kanunu açıkça yer almamaktadır. Resmî Mevzuat Bilgi Sistemi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5271&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=>

İstanbul Barosu'nun ilgili raporunda 7'si avukat olmak üzere 107 kişinin gözaltına alınması sırasında fiziki müdahale, darp ve boğaz sıkma yöntemlerinin kullanıldığı; kişilerinin uzun süre ters kelepçeyle tutulduğu, fiziksel şiddet ve hakarete maruz kaldığı, bir kişinin omuz çıkığına yol açacak biçimde güç kullanıldığı hâlde hastaneye sevk edilmediği bilgileri yer almaktadır. Raporda ayrıca avukat görüşmelerinin 9,5 saat engellendiği, dışarıdan yemek teslimine izin verilmediği, reçeteli ilaç ve hijyenik ped taleplerinin karşılanmadığı ve bazı kötü muamele beyanlarının adli muayene formlarına geçirilmediği belirtilmektedir. 16 Eylül sabahı ifade işlemleri tamamlandığı hâlde gözaltı süresinin 24 saat uzatıldığı ve kişilerin aynı günün akşamında serbest bırakıldığı aktarılmıştır.¹³

Ankara'da adliye çevresi olağanüstü bir güvenlik çemberine alınmış, bu nedenle basın açıklaması Sakarya Caddesi'ne alınmıştır. Polis alana kimseyi almamıştır. Daha sonra işkence ve diğer kötü muameleye varan güç kullanılarak yaklaşık 15 kişi gözaltına alınmıştır. Kaos GL, polisin gazetecilerin görüntü almasını da engellemeye çalıştığını bildirmektedir. Ankara'da gözaltına alınanlar aynı gün ifade işlemlerinin ardından serbest bırakılmıştır.

Operasyonlara karşı 14 Eylül'de İzmir Alsancak'ta yapılmak istenen protesto da kolluk tarafından engellenmiştir. Protestoda, pankart üzerinde LGBTİ+ bayrağı ve "LGBTİ+" ibaresi bulunması nedeniyle önce engellendiği, pankartsız yürüyüşe izin verildiği; ardından Türkan Saylan Kültür Merkezi önünde grubun kolluk güçleri tarafından kalkanlarla çevrilerek ablukaya alındığı ve basın açıklamasının pankartsız yapılmasına izin verildiği bildirilmiştir.

¹³Anka Haber Ajansı, "İstanbul Barosu "Ailem Güvende" operasyonları ile ilgili raporunu açıkladı", 21.09.2026, <https://ankahaber.net/haber/istanbul-barosu-ailem-guvende-operasyonlari-ile-ilgili-raporunu-acikladi-186fee5d>.

Bir kişinin gözaltına alınmak istenirken elinden yaralandığı ve hastaneye götürüldüğü; pankartın yeniden açılmasının ardından biber gazı, kalkan ve cop kullanıldığı ve biri avukat olmak üzere iki kişinin gözaltına alındığı aktarılmıştır. Gözaltına alınan kişiler ertesi gün ifadeleri alındıktan sonra serbest bırakılmıştır.

Üç ilde toplam en az 124 kişi gözaltına alınmıştır.

(b) Dijital kısıtlamalar ve el konulan veriler: 12 Eylül 2026 tarihinde İstanbul 7. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 2026/9559 sayılı kararı ile çok sayıda LGBTİ+ örgütünün internet sitesi ve sosyal medya hesabı hakkında erişim engeli kararı verildiği; 13 Eylül'de Bakırköy 4. Sulh Ceza Hâkimliği'nin 2026/9112 D. İş. sayılı kararı ile KaosGL1.org'un da engellendiği bildirilmiştir. Engellenen hesaplar arasında insan hakları örgütleri, bir gazete ve gazetecilere ait hesapların da bulunduğu ifade Özgürlüğü Derneği tarafından kaydedilmiştir.¹⁴

Aramalarda telefon, bilgisayar, tablet ve taşınabilir belleklere el konulduğu; İzmir'de bazı kişilerin telefon şifrelerinin mahkeme kararı olmaksızın alındığının iddia edildiği bildirilmiştir. Aramalarda telefon, bilgisayar, tablet ve taşınabilir belleklere el konulduğu; İzmir'de bazı kişilerin telefon şifrelerinin mahkeme kararı olmaksızın alındığının iddia edildiği bildirilmiştir.

(c) Gözaltı ve hapisane koşulları: TİHV'in edindiği bilgilere göre Ankara'da tutuklanan kişilerden üçünün Sincan Cezaevi'nde erkek koğuşuna yerleştirildiği, sözlü tacize maruz kaldığı ve ertesi gün trans kişilerin tutulduğu tek kişilik bölümlere alındığı bildirilmiştir. Mersin'de bazı tutukluların halen gözaltındaki kıyafetleriyle bulunduğu da aktarılmıştır.

¹⁴İfade Özgürlüğü Derneği, <https://ifade.org.tr/engelliweb/>

Kaos GL'nin 19 Eylül 2026 tarihli açıklamasında ise gözaltı sırasında uyuşturucu testine zorla götürülme, test kapsamını aşan fiziksel kötü muamele, saçların zorla kesilmesi; Sincan'da bazı kişilere çıplak arama uygulanması; tutukluların birbirinden ayrılması ve bazılarının tecritte tutulması; düzenli ilaç, temiz kıyafet, hijyen malzemesi ve içme suyuna erişimde sorun yaşanması gibi daha ağır ihlal iddiaları yer almaktadır.¹⁵ Bu iddiaların etkili ve bağımsız biçimde ve ivedilikle soruşturulması gerekmektedir.

Avukatların 21 Eylül 2026 tarihinde mahpuslarla yaptığı görüşmelerde İzmir 2 Nolu T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda 14 kişinin geçici bir koğuştta, 2 kişinin tek kişilik koğuştlarda tutulduğu; 14 kişilik koğuştta 12 kişinin ranzada, 2 kişinin ise yerde yattığı bildirilmiştir. Yaklaşık bir haftadır kantin alışverişi yapılamadığı, tutukluların banka hesapları ve kartlarının henüz kullanıma açılmadığı, kişisel kıyafetlerin teslim edilmediği ve aileler tarafından gönderilen bazı eşyaların kabul edilmediği de aktarılmıştır. Bununla birlikte, Menemen T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda trans kadınlar ve eşcinsel erkekler için ayrılmış koğuştların bulunduğu, ancak bazı tutukluların karma bölümlerde tutulduğu; hormon ilaçlarına erişimde sorun yaşandığı ve kişilerin dış görünüşleri üzerinden koğuştlara yerleştirildiklerine ilişkin anlatımların bulunduğu aktarılmıştır. Söke Kapalı Ceza İnfaz Kurumu'nda ise LGBTİ+ tutuklular için ayrı bir bölüm bulunmadığı, bu nedenle ziyaret edilen dört kişinin revir odasında tutulduğu ve girişte çıplak aramaya tabi tutuldukları bildirilmiştir.

¹⁵Kısa Dalga, "Kaos GL Derneği: Sincan Cezaevi'ndeki arkadaşlarımız işkence, kötü muamele ve tecrite maruz bırakılıyor", 19.09.2026, <https://kisadalga.net/haber/gundem/kaos-gl-dernegi-sincan-cezaevindeki-arkadaslarimiz-iskence-kotu-muamele-ve-tecrite-maruz-birakiliyor-140466>.

(d) Resmî söylem ve nefret söylemi: Bakanın açıklamasında “LGBT ve ahlaksızlığı teşvik eden dernekler” ifadesi kullanılmıştır. Genelge “cinsiyetsizleştirme” kavramına dayanmıştır. İletişim makamları ise operasyonları “yeni nesil suç örgütleri”ne karşı mücadele olarak sunmuştur. Operasyonlardan saatler önce iktidara yakın bir gazetenin yazarı, X hesabından bir paylaşım yapmıştır.¹⁶ Paylaşımında LGBTİ+ kişiler “sapkın” olarak nitelenmiş, “paketlenmeleri” gerektiği söylenmiş ve dinî-tarihsel bir göndermeyle damgalanmıştır. Bu durum yalnızca siyasî söylem meselesi değil; kamu makamlarının ayrımcılık yasağı, insan hakları savunucularının korunması ve masumiyet karinesi çerçevesindeki iletişim yükümlülükleri bakımından da incelenmesi gereken bir husustur.

4. DEĞERLENDİRME: ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI STANDARTLARI IŞIĞINDA

Bu bölüm, mevcut bilgiler bakımından kesinleşmiş yargısal ihlal tespitleri yapmak yerine, bildirilen ve belgelenen olguların Türkiye’nin taraf olduğu AİHS ve MSHUS kapsamında doğurduğu insan hakları meselelerini ortaya koymaktadır.

4.1. Uygulanabilir standartlar

Türkiye AİHS’ye ve MSHUS’ye taraftır. Bu raporda özellikle AİHS’nin 3, 5, 6, 8, 10, 11 ve 14. maddeleri ile MSHUS’nin 7, 9, 10, 14, 17, 19, 21, 22 ve 26. maddelerindeki güvenceler önem taşımaktadır.

¹⁶Bkz. https://x.com/_yayabaki/status/2098807206040740063

MSHUS bakımından, olağanüstü hâl rejiminde dahi bazı hak ve güvencelerin ortadan kaldırılamayacağı; ayrıca özgürlükten yoksun bırakmanın “keyfî” olmamasının gerekliliğinin acil durumlarda da temel bir güvence olarak sürdürüğü vurgulanmaktadır.¹⁷

BM İnsan Hakları Komitesi, Sözleşme’nin yükümlülüklerinin devletin bütün organlarını bağladığını ve iç hukukun uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmemesi için gerekçe oluşturamayacağını belirtmektedir. Devletin yükümlülükleri, yalnızca haklara müdahale etmemeyi değil, etkili soruşturma, başvuru ve giderim mekanizmalarının sağlanmasını da içerir.¹⁸

4.2. Özgürlükten keyfî yoksun bırakma, makul şüphe ve tutukluluk gerekçeleri

MSHUS m. 9’daki “herkes” güvencesi açıkça LGBT kişileri de kapsamaktadır. Komite ayrıca, MSHUS ile güvence altına alınan ifade, toplantı ve dernek kurma özgürlüklerinin meşru kullanımını cezalandırmak amacıyla yapılan yakalama veya tutmanın keyfî olduğunu; ayrımcı gerekçelere dayalı yakalama ve tutmanın da ilke olarak keyfî sayılacağını belirtmektedir.¹⁹

Özgürlükten yoksun bırakmanın keyfî olmaması için yalnızca iç hukuka uygunluk yeterli değildir. Gerekçeler hukuken yeterince belirli olmalı; tedbir somut koşullarda makul, gerekli ve orantılı olmalıdır. Özellikle özgürlüğün sınırlandırılmasına dayanak oluşturan suç tipinin ve müdahalenin maddi koşullarının öngörülebilir olması gerekir.²⁰

¹⁷BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 29 (2001), §§ 2–7, 16; ayrıca Genel Yorum No. 35 (2014), §§ 65–66 (MSHUS m. 9 bakımından olağanüstü hâllerde keyfî tutmanın temel güvencesi).

¹⁸BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 31 (2004), §§ 4, 6, 8 ve 15–19.

¹⁹BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 35 (2014), §§ 3 ve 17.

²⁰BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 35 (2014), §§ 12, 14 ve 22.

AİHM de AİHS m. 5 §1(c) bakımından “makul şüphe”yi iki yönlü incelemektedir: nesnel bir gözlemciyi kişinin suçu işlemiş olabileceğine ikna edecek somut bilgi veya olguların bulunması ve bu olguların isnat edilen suç tipine makul biçimde bağlanabilmesi. Şüphe yalnızca kişinin Sözleşme ile güvence altındaki bir hakkını kullanmasıyla ilgili faaliyetlere dayanıyorsa, bu şüphenin makul olduğu kabul edilemez.²¹

Sabuncu kararında AİHM, gazetecilerin ve yayıncıların mesleki faaliyetlerinin yalnızca kurumsal konumlarından veya editoryal çizgilerinden hareketle terör suçlarıyla ilişkilendirilmesini yetersiz bulmuş ve meşru ifade faaliyetleri ile suç teşkil eden fiiller arasında somut bir bağ kurulmasını aramıştır. Mahkeme, ayrıca hukuka aykırı bir tutmanın AİHS m. 10 bakımından da sonuç doğurabileceğini kabul etmiştir. Bu rapor, *Sabuncu*’daki olgusal bağın birebir aynı olduğunu ileri sürmemekte; kararın somut ve bireyselleştirilmiş şüphe standardını aktarmaktadır.²²

Mevcut rapor kapsamındaki sorgu zabıtlarında, bazı tutuklama gerekçelerinin şüphelinin dernek organındaki görevi, dernek faaliyetleri, sosyal medya paylaşımları ve haberlerle genel biçimde ilişkilendirildiği görülmektedir. Bazı kişilerin paylaşımların kendilerine ait olmadığı veya sahte hesaplar bulunduğu yönündeki savunmalarına zabıtlarda somut yanıt verilmediği aktarılmıştır. Bu nedenle her bir kişi bakımından isnat edilen fiil, delil ve suç tipi arasındaki bağın ayrı ayrı incelenmesi gerekir. Dernekler Kanunu bakımından da “dernek yöneticisi” ibaresinin hangi kişiler için ve hangi suç kapsamında kullanılabileceğinin kanunun açık metniyle karşılaştırılması önemlidir.²³

²¹AİHM, *Sabuncu ve Diğerleri* / Türkiye, no. 23199/17, 10.11.2020, §§ 143, 145–148.

²²AİHM, *Sabuncu ve Diğerleri* / Türkiye, no. 23199/17, §§ 154, 156, 172–175, 179–184 ve 226, 230–231.

²³5253 sayılı Dernekler Kanunu, m. 30, 32 ve 33/2. Özellikle m. 33/2 “dernek yöneticileri” ibaresinin yönetim kurulu başkanını ifade ettiğini düzenlemektedir. Resmî Mevzuat Bilgi Sistemi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5253&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>.

AIHM, *Buzadji* kararında ilk tutuklama bakımından dahi ilgili ve yeterli gerekçelerin bulunmasını, tutuklamanın istisnai niteliğinin gözetilmesini ve alternatif tedbirlerin değerlendirilmesini aramaktadır. Soyut, stereotipik veya somut olayla ilişkilendirilmeyen gerekçeler yeterli değildir.²⁴

BM İnsan Hakları Komitesi de yargılama öncesi tutmanın istisna olması gerektiğini, kaçma, delilleri etkileme veya benzeri somut risklerin bireyselleştirilmesi ve alternatiflerin değerlendirilmesi gerektiğini belirtmektedir.²⁵

Bu standartlar bakımından, tutuklanan ve adli kontrolle serbest bırakılan kişiler için aynı veya büyük ölçüde aynı kalıpların kullanılması; hangi somut riskin hangi kişi bakımından tutuklamayı zorunlu kıldığına ilişkin açıklamanın sınırlı kalması; ayrıca “katalog suç” varsayımının kanundaki gerçek listeye uyuşup uyuşmadığının açıkça gösterilmemesi, tutukluluk kararlarının gerekçelendirilmesi bakımından ciddi inceleme gerektiren hususlardır.

4.3. Örgütlenme özgürlüğü

AIHS m. 11 ve MSHUS m. 22, bireylerin ortak amaçlar etrafında örgütlenmesini ve dernekler aracılığıyla faaliyet yürütmesini güvence altına alır. Bu koruma LGBTİ+ hakları alanında çalışan dernekler bakımından da geçerlidir. AIHM Zhdanov kararında, LGBTİ+ haklarını savunan örgütlerin tüzel kişilik kazanmasının reddedilmesini ve faaliyet amaçlarından vazgeçmeye zorlanmasını örgütlenme özgürlüğünün özü bakımından değerlendirmiş; devletin örgütleri sınırlama yetkisinin ikna edici ve zorlayıcı gerekçelerle ve ölçülü biçimde kullanılmasını aramıştır.

²⁴AIHM, *Buzadji* / Moldova Cumhuriyeti [BD], no. 23755/07, 05.07.2016, §§ 87–91, 102 ve 122.

²⁵BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 35 (2014), § 38.

Bayev kararı da LGBTİ+ haklarına ilişkin kamusal tartışmanın genel ahlak veya aileyi koruma gerekçeleriyle sınırsız biçimde bastırılamayacağını göstermektedir.²⁶

Komite, örgütlenme özgürlüğünün bireylerin birlikte kullandığı haklardan olduğunu ve kısıtlamaların hakkın özünü zedelemeyecek şekilde gerekli ve orantılı olması gerektiğini belirtmektedir.²⁷

Somut olayda derneklerin hukuken varlığını sürdürmesine rağmen yöneticilerin toplu biçimde tutuklanması, dernek merkezlerinin aranması, dijital verilerin alınması ve internet sitelerinin engellenmesi, örgütlerin fiilen faaliyet yürütmesini ciddi ölçüde zorlaştırabilecek niteliktedir. Yurt dışından alınan yardımların soruşturma konusu yapılması bakımından ise belirli bir hukuka aykırılığın somutlaştırılması önem taşır. 5253 sayılı Kanun, önceden bildirim şartıyla derneklerin yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan yardım almasına imkân tanımaktadır.²⁸

Bir kişinin yabancılarla veya soruşturma konusu kişilerle temas etmiş olması, başka ilgili ve yeterli koşullar bulunmadıkça tek başına suç şüphesine yeterli değildir. *Kavala* kararında AİHM, yabancı kişilerle temas ve benzeri ilişkilerin tek başına nesnel bir gözlemciyi ağır bir suçun işlenmesine katılım ihtimaline ikna etmeyeceğini vurgulamıştır.²⁹

Bu nedenle, derneklerin yurt dışından kaynak kabul etmesi veya LGBTİ+ hakları alanında faaliyet yürütmesi ile somut bir ceza normunun unsurları arasındaki bağın açıkça ortaya konulmadığı durumlarda, soruşturma ve tutuklama tedbirlerinin örgütlenme özgürlüğü üzerinde caydırıcı etki yaratması riski bulunmaktadır.

²⁶AİHM, Zhdanov ve Diğerleri / Rusya, no. 12200/08 ve diğer 2 başvuru, 16.07.2019, §§ 138–141, 146, 152–155, 158, 162; ayrıca Bayev ve Diğerleri / Rusya, no. 67667/09 ve diğerleri, 20.06.2017, §§ 66–71.

²⁷BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 31 (2004), §§ 6 ve 9; ayrıca MSHUS m. 22.

²⁸5253 sayılı Dernekler Kanunu, m. 21. Resmî Mevzuat Bilgi Sistemi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5253&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

²⁹AİHM, Kavala / Türkiye, no. 28749/18, 10.12.2019, § 154; ayrıca Kavala / Türkiye [BD], 11.07.2022, § 140.

4.4. İfade özgürlüğü, “genel ahlak” ve çocukların korunması

MSHUS m. 19 kapsamındaki ifade özgürlüğü insan hakları savunuculuğunu, gazeteciliği, kamusal tartışmayı ve kültürel ifadeyi kapsar. Kısıtlamalar yalnızca Sözleşme’de öngörülen amaçlar için ve kanunla öngörülmüş, gerekli ve orantılı tedbirler olarak uygulanabilir. “Ahlak” kavramı tek bir geleneğin veya çoğunluğun görüşünün korunmasına indirgenemez; kısıtlamalar ayrımcı biçimde uygulanamaz. Komite ayrıca ifade özgürlüğünü kullanan kişilere karşı keyfî gözaltı, tehdit veya diğer saldırıların m. 19 ile bağdaşmadığını belirtmektedir.³⁰

AİHM *Bayev* kararında, LGBT konularına ilişkin ifadelerin çocukları olumsuz etkileyeceği veya aile değerleriyle bağdaşmayacağı yönündeki genel varsayımların tek başına müdahaleyi haklı çıkarmadığını; çocukların korunması amacıyla başvuru alan tedbirlerin somut, gerekli ve orantılı olması gerektiğini belirtmiştir.³¹

Kaos GL / Türkiye kararında ise AİHM, LGBTİ+ içerikli bir yayına ilişkin olarak iç mahkemelerin hangi yazı veya görsellerin neden genelle ahlaka aykırı sayıldığını yeterince açıklamamasını eleştirmiş; çocukların erişiminin sınırlandırılması gibi daha dar tedbirlerin değerlendirilmesi gerektiğini ve geniş kapsamlı el koymanın orantılı olmadığını belirtmiştir.³²

³⁰BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 34 (2011), §§ 11–12, 22–23, 25–26, 32–36. Genel Yorum No. 34, önceki Genel Yorum No. 10’un yerini almıştır (GY 34, § 1).

³¹AİHM, *Bayev ve Diğerleri / Rusya*, no. 67667/09 ve diğerleri, 20.06.2017, §§ 66–83

³²AİHM, *Kaos GL / Türkiye*, no. 4982/07, 22.11.2016, §§ 49, 55 ve 57–63.

Ankara soruşturmasında hangi içeriğin hangi somut nedenle “müstehcen” veya “genel ahlaka aykırı” kabul edildiğinin soruşturma belgelerinde açıkça gösterilmemesi, bu standartlar bakımından önemlidir. TCK m. 226/7’de belirli bilimsel, sanatsal veya edebî eserlerin kanunun kapsamı dışında bırakılmasına ilişkin düzenleme de bulunduğundan, soruşturmaya konu edilen içeriklerin her biri bakımından kanuni istisnaların ve içeriğin niteliğinin ayrıca değerlendirilmesi gerekir.³³

Aile ve çocukların korunması meşru amaçlar olabilir; ancak bunlar MSHUS m. 19 §3’te sayılmayan yeni bir kısıtlama kategorisi oluşturmaz. Komite ayrıca m. 23 bakımından aile kavramının tek bir yaşam biçimine indirgenemeyeceğini belirtmektedir.³⁴

Bu nedenle rapor kapsamındaki içeriklere ilişkin incelemede, çocukların korunmasına yönelik somut riskin ne olduğu, hangi içeriğin bu riski doğurduğu, daha az müdahaleci araçların neden yetersiz kaldığı ve tedbirin kapsamının hedeflenen riskle neden orantılı olduğu açıkça ortaya konulmalıdır.

Erişim engelleri bakımından AİHM, bir internet alan adının bütünüyle engellenmesini ve bunun çok sayıda yasal içeriğe de erişimi kesmesini AİHS m. 10 açısından ağır bir müdahale olarak değerlendirmiştir. Etkili yargısal denetim, kapsamın dar tutulması ve daha az kapsamlı seçeneklerin değerlendirilmesi gerekmektedir.³⁵

³³AİHM, Kaos GL / Türkiye, § 57; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, m. 226/7. Resmî Mevzuat Bilgi Sistemi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>

³⁴BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 19 (1990), §§ 1-3; Genel Yorum No. 34 (2011), § 22.

³⁵AİHM, Ahmet Yıldırım / Türkiye, no. 3111/10, 18.12.2012, §§ 47, 54, 57, 59, 64, 66-68

BM İnsan Hakları Komitesi de internet siteleri ve bilgi yayma sistemlerine getirilen genel yasakların m. 19 §3 ile bağdaşmayabileceğini ve kısıtlamaların mümkün olduğunca içeriğe özgü olması gerektiğini belirtmektedir.³⁶

4.5. Toplanma özgürlüğü

MSHUS m. 21 bakımından barışçıl toplanmaların korunması esastır. Komite, bildirimsiz veya kendiliğinden gerçekleşen toplanmaların da koruma kapsamında olabileceğini; tekil şiddet eylemlerinin bir bütün olarak toplanmayı şiddet içeren hâle getirmediğini; dağılmanın istisnai olması ve gerekli olduğunda katılımcılara etkili biçimde uyarı ve dağılma imkânı tanınması gerektiğini belirtmektedir. Polis çevirmeleri ve toplu gözaltılar ancak somut şiddet veya yakın şiddet tehdidi bulunduğu ve gerekli ve orantılı olduğu ölçüde kullanılmalıdır. Gazeteciler ve gözlemciler de toplanmalar sırasında korunmalıdır.³⁷

AIHM *Oya Ataman* kararında, bildirimsiz fakat barışçıl küçük bir gösterinin biber gazıyla dağıtılmasını orantısız bulmuş ve makamların barışçıl toplanmalara karşı belirli bir hoşgörü göstermesi gerektiğini belirtmiştir.³⁸

Bączkowski kararında ise azınlıkların ve toplumda popüler olmayan görüşlerin korunması, çoğulcu demokrasinin temel unsurlarından biri olarak vurgulanmış; ayrıca yürütme organında görevli kişilerin güçlü kişisel görüşlerinin karar süreçlerine etkisi değerlendirilmiştir.³⁹

³⁶BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 34 (2011), § 43.

³⁷BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 37 (2020), §§ 2, 12, 14-18, 25, 30, 33, 36, 38, 46, 56, 71, 82, 84-85, 87 ve 94.

³⁸AIHM, *Oya Ataman* / Türkiye, no. 74552/01, 05.12.2006, §§ 36-43.

³⁹AIHM, *Bączkowski ve Diğerleri* / Polonya, no. 1543/06, 03.05.2007, §§ 63-64, 67; kararın ayrımcılık değerlendirmesi bakımından §§ 97-101.

Çağlayan Adliyesi önündeki müdahaleye ilişkin mevcut bilgiler, toplanmanın barışçıl niteliği, polisin abluka ve güç kullanma biçimi, katılımcılara etkili dağılma imkânı verilip verilmediği ve gözaltı tedbirinin gerekli ve orantılı olup olmadığı açısından incelenmelidir. 107 kişinin gözaltına alınması, ters kelepçeyle tutulması ve gözaltı süresinin uzatılması, her kişi bakımından somut gerekçe ve bireyselleştirme açısından ayrıca değerlendirilmelidir.

4.6. Özel hayat, dijital veriler ve el koyma

MSHUS m. 17, özel hayat ve kişisel verilere yönelik hukuka aykırı veya keyfî müdahaleleri yasaklar. Arama ve el koymaların kanuni bir temele dayanması, amaçla sınırlı olması ve keyfiliği önleyen usul güvencelerine tabi tutulması gerekir. Bilgisayar ve veri tabanlarında kişisel bilgilerin toplanması ve saklanması için de hukuki güvenceler bulunmalıdır; beden aramalarının insan onuruyla bağdaşır biçimde yapılması gerekir.⁴⁰

Kırdök ve Diğerleri / Türkiye kararında AİHM, elektronik verilerin kopyalanması ve muhafaza edilmesinin başlı başına özel hayata müdahale oluşturabileceğini; arama kararının kapsamının yeterince belirli olmaması ve dijital verilerin süzülmezsizin kopyalanmasının kötüye kullanım risklerine karşı yeterli güvence sağlamayabileceğini belirtmiştir. Bu kararın somut bağlamı avukat-müvekkil gizliliğidir; burada yalnızca dijital el koymanın kapsamı ve usul güvenceleri bakımından kıyasen kullanılmaktadır.⁴¹

⁴⁰BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 16 (1988), §§ 3-5, 7-8 ve 10.

⁴¹AİHM, *Kırdök ve Diğerleri / Türkiye*, no. 14704/12, 03.12.2019, §§ 34, 36, 43, 49-54 ve 58. Karar avukat-müvekkil sırrı bağlamındadır; burada dijital verilerin kapsamı ve usul güvenceleri bakımından kıyasen kullanılmaktadır.

Ankara'daki arama ve el koyma kararının suça konu içeriği yeterince somutlaştırmadan cihaz incelemesine izin verip vermediği; İzmir'de ise şifrelerin hangi yasal yetkiye dayanılarak elde edildiği, bu verilerin hangi kapsamda kopyalandığı ve saklandığı hususları önem taşımaktadır. Cinsel yönelim, sağlık durumu ve hizmet alan kişilere ilişkin veriler gibi hassas kişisel veriler bakımından veri minimizasyonu, amaçla sınırlılık ve yetkisiz erişime karşı güvenceler özellikle önemlidir.

4.7. İşkence ve diğer kötü muamele yasağı ve alıkoyma koşulları

MSHUS m. 7 işkenceyi ve diğer zalimane, insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele veya cezayı mutlak biçimde yasaklar. Komite, yasağın özel kişilerden kaynaklanan fiillere karşı da koruma sağladığını; şikâyetlerin süratle ve tarafsız biçimde incelenmesi, gözaltı yerlerinin kayıt altında tutulması ve gözaltındaki kişilerin doktor, avukat ve aileleriyle erişimlerinin güvence altına alınması gerektiğini belirtmektedir. MSHUS m. 10 ise özgürlüğünden yoksun bırakılan herkesin insanlık onuruna saygılı ve insanca muamele görmesini gerektirir.^{42 43}

AIHM *Bouyid* kararında, kolluğun denetimi altındaki kişilerin özel bir kırılganlık içinde olduğunu; kişinin kendi davranışıyla kesinlikle gerekli kılınmamış fiziksel gücün insan onurunu zedeleyebileceğini ve bu tür yaralanmaların ikna edici biçimde açıklanmasının makamların sorumluluğunda olduğunu belirtmiştir. Kötü muamele iddialarının olayın faili veya sorumluları bakımından bağımsız bir makam tarafından soruşturulması gerekir.⁴⁴

⁴²BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 20 (1992), §§ 2-6 ve 11-14. Genel Yorum No. 20, Genel Yorum No. 7'nin yerini almıştır.

⁴³BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 21 (1992), §§ 3-5, 9 ve 12.

⁴⁴AIHM, *Bouyid* / Belçika [BD], no. 23380/09, 28.09.2015, §§ 83-84, 88, 100-101, 107-108 ve 118-120.

Çağlayan gözaltılarında ters kelepçeyle uzun süre bekletilme, yiyecek ve suya erişim sorunları, fiziksel güç kullanımı, sağlık hizmetine erişim ve kötü muamele iddialarının adli muayene kayıtlarına yansıtılmaması gibi hususlar, AİHS m. 3 ve MSHUS m. 7 ve 10 bakımından ayrı ayrı incelenmelidir. Mevcut kaynaklar ciddi ve ayrıntılı iddialar ortaya koymaktadır; bunların ihlal sonucuna dönüştürülmesi için bağımsız sağlık kayıtları, gözaltı kayıtları, kamera görüntüleri ve ilgili personelin ifadeleri gibi delillerin incelenmesi gerekir.

Trans tutukluların yerleştirilmesi ve tecrit iddiaları bakımından *X / Türkiye* kararı özellikle önemlidir. AİHM, eşcinsel bir tutuklunun diğer mahpuslardan korunması gerekçesiyle sekiz aydan uzun süre tecrit altında tutulmasını, koşulların ağırlığı ve cinsel yönelim temelindeki ayrımcı boyutuyla birlikte AİHS m. 3 ve 14 bakımından ihlal olarak değerlendirmiştir. Mahkeme, korunma ihtiyacının bazı özel tedbirleri gerektirebileceğini kabul etmekle birlikte, riskin bireysel olarak değerlendirilmesi ve tedbirin orantılılığının denetlenmesi gerektiğini vurgulamıştır.⁴⁵

Bu nedenle, trans tutukluların erkek koğuşlarına yerleştirilmesi veya tek kişilik birimlere alınması, tek başına ihlal olarak nitelendirilmemelidir; her kişi bakımından risk değerlendirmesinin yapıp yapılmadığı, tedbirin fiilen tecride dönüşüp dönüşmediği, sosyal ve tıbbi ihtiyaçlara erişimin korunup korunmadığı ve kararların düzenli biçimde gözden geçirilip geçirilmediği incelenmelidir. Çıplak arama iddiaları bakımından da aramanın hukuki dayanağı, gerekliliği, yöntemi ve ayrımcı veya aşağılayıcı biçimde uygulanıp uygulanmadığı değerlendirilmelidir.

⁴⁵AİHM, *X / Türkiye*, no. 24626/09, 09.10.2012, §§ 33, 40, 42-45 ve 50-57.

4.8. Savunma hakları ve masumiyet karinesi

AİHM *Salduz / Türkiye [BD]* kararında, kural olarak şüpheliye polis tarafından ilk sorgulanmasından itibaren avukata erişim sağlanması gerektiğini; bu hakkın ancak somut olayın koşullarında zorlayıcı nedenlerle sınırlandırılabilirliğini ve sınırlamanın savunma haklarına haksız zarar vermemesi gerektiğini belirtmiştir. Feragat ise açık ve yeterli güvencelere dayanmalıdır. *Türk / Türkiye* kararında da savunma hakkından feragatin ve bu feragatin usulünün somut güvenceler ışığında değerlendirilmesi gerektiği görülmektedir.⁴⁶

BM İnsan Hakları Komitesi, gözaltının başlangıcından itibaren avukata erişimin kolaylaştırılmasını; avukatla gizli iletişim kurulabilmesini ve savunmanın hazırlanması için yeterli olanakların sağlanmasını adil yargılanmanın unsurları arasında görmektedir.⁴⁷

Mersin’de en az iki şüphelinin kolluk ifadesinin avukat olmaksızın alındığı ve bir kişi bakımından ifadenin okunmadan imzalatıldığına ilişkin zabıtlar mevcutsa, bu işlemlerin hangi koşullarda gerçekleştirildiği ve sonraki yargılama aşamalarında bu ifadelerin nasıl kullanıldığı incelenmelidir. İstanbul dosyasındaki kısıtlılık kararı bakımından da savunmanın tutukluluğa etkili şekilde itiraz edebilmesi için gerekli temel delil ve gerekçelere erişimin sağlanıp sağlanmadığı değerlendirilmelidir. AİHM, *Kavala / Türkiye* davasında soruşturma materyallerine ve tutukluluk incelemesine ilişkin usuli güvenceleri önemsemiştir.⁴⁸

⁴⁶AİHM, *Salduz / Türkiye [BD]*, no. 36391/02, 27.11.2008, §§ 50–55, 59; ayrıca *Türk / Türkiye*, no. 22744/07, 05.09.2017, §§ 42, 45, 51–53

⁴⁷BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 35, § 35; Genel Yorum No. 32, §§ 32–34, 38 ve 41.

⁴⁸AİHM, *Kavala / Türkiye*, no. 28749/18, 10.12.2019, §§ 31 ve 192

Masumiyet karinesi yalnızca mahkemeler açısından değil, kamu makamlarının soruşturma hakkında yaptığı açıklamalar bakımından da geçerlidir. *Allenet de Ribemont* kararında AİHM, üst düzey kamu görevlilerinin bir kişiyi çekince koymaksızın suçun faili veya azmettiricisi olarak göstermesini AİHS m. 6 §2 ile bağdaşmaz bulmuştur.⁴⁹

BM İnsan Hakları Komitesi de bütün kamu makamlarının yargılamanın sonucunu önceden belirleyen ifadelerden kaçınması gerektiğini belirtmektedir.⁵⁰

Mevcut resmî açıklamalarda münferit şüphelilerin isimleri verilerek suçlu ilan edildiği söylenemez. Bununla birlikte, soruşturma sonuçlanmadan derneklerin topluca "LGBT ve ahlaksızlığı teşvik eden" oluşumlar olarak tanımlanması veya gözaltındaki kişilerin kelepçeli görüntülerinin kamuya sunulması iddiaları, masumiyet karinesi ve damgalanmama açısından ayrıca değerlendirilmelidir.

4.9. Ayrımcılık ve resmî söylem

AİHS m. 14 ve MSHUS m. 2 §1 ve 26, Sözleşme ile güvence altındaki haklardan yararlanmada ayrımcılığı yasaklar. AİHM, cinsel yönelime dayalı farklı muameleyi haklılaştırmak için özellikle ikna edici ve ağırlıklı nedenler aramakta; gelenek, çoğunluğun olumsuz tutumu veya genel varsayımları tek başına yeterli kabul etmemektedir. MSHUS bakımından ise ayrımcı gerekçelerle özgürlükten yoksun bırakma ilke olarak keyfidir; toplanma hakkının cinsel yönelim ve cinsiyet kimliği dâhil hiçbir temelde ayrımcılık yapılmaksızın güvence altına alınması gerekir.^{51 52}

⁴⁹AİHM, *Allenet de Ribemont* / Fransa, no. 15175/89, 10.02.1995, §§ 36–41

⁵⁰BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 13 (1984), § 7; Genel Yorum No. 32 (2007), § 30.

⁵¹AİHM, *Bayev ve Diğerleri* / Rusya, §§ 68, 88–92; *X* / Türkiye, § 50; *Bączkowski ve Diğerleri* / Polonya, §§ 97–101.

⁵²BM İnsan Hakları Komitesi, Genel Yorum No. 18 (1989), §§ 1, 7, 9, 12–13; Genel Yorum No. 35, § 17; Genel Yorum No. 37, § 25; Genel Yorum No. 34, § 26 ve dipnot 55.

Nepomnyashchiy ve Diğerleri / Rusya kararında AİHM, LGBTİ+ kişilere ilişkin kamu açıklamalarının değerlendirilmesinde grubun kırılgenliğini ve damgalanma geçmişini, ifadelerin içeriğini ve bağlamını, erişim alanını ve konuşanın makamını dikkate almıştır. Karardaki ifadelerin somut olayda kullanılan resmî ifadelerden çok daha ağır olduğu açıktır; bu nedenle karar otomatik bir eşdeğerlik kurmak için değıl, resmî söylemin damgalayıcı etkisinin nasıl değılendirilebileceğini göstermek için kullanılmaktadır.⁵³

Bakanın “LGBT ve ahlaksızlığı teşvik eden dernekler” ifadesi ile genelgedeki tanımsız “cinsiyetsizleştirme” kavramı, LGBTİ+ kimliği ile olumsuz bir ahlaki çerçeveyi ilişkilendirme riski taşımaktadır. Bu ifadelerin tek başına AİHS m. 14 ihlalini oluşturduğunu söylemekten ziyade, operasyonların kapsamı, kullanılan soruşturma gerekçeleri ve kamu makamlarının söylemi birlikte değılendirilerek ayrımcı etki veya farklı muamele bulunup bulunmadığının araştırılması gerekir.

Bączkowski kararında AİHM, belediye düzeyindeki karar sürecini etkileyebilecek güçlü kişisel görüşlerin ayrımcı sonuç doğurma ihtimalini de değılendirmiştir. Bu yaklaşım, yüksek makamların açıklamaları ile aynı makamların soruşturma kurumlarına verdiği talimatların birlikte incelenmesini gerekli kılar; ancak somut olay bakımından bu bağın kurulduğu sonucuna varmak için ayrıca olgusal kanıt gerekir.⁵⁴

⁵³AİHM, *Nepomnyashchiy ve Diğerleri / Rusya*, no. 39954/09 ve 3465/17, 30.05.2023, §§ 57–59, 61–62, 75 ve 85.

⁵⁴AİHM, *Bączkowski ve Diğerleri / Polonya*, no. 1543/06, 03.05.2007, §§ 97–101.

Tutuklananların önemli bölümünün fuhuşla bağlantılı suçlamalar yöneltilen trans kadınlardan oluştuğu yönündeki bilgiler de ayrımcılık bakımından dikkatle incelenmelidir. *B.S. / İspanya* kararında AİHM, seks işçisi bir kadının özel kırılganlığının ve olası ayrımcı polis tutumunun soruşturma tarafından gerektiği gibi ele alınmamasını AİHS m. 3 ile bağlantılı olarak m. 14 bakımından değerlendirmiştir. Somut olay bakımından bu karar, trans kadınlara yöneltilen işlemlerin kişisel koşullara, iddia edilen fiillere ve güvenlik ihtiyaçlarına göre bireyselleştirilmesi gerektiğini gösteren kıyasen ilgili bir otoritedir.⁵⁵

4.10. Yasallık, erişilebilirlik ve öngörülebilirlik

Ceza hukuku bakımından AİHS m. 7, bir kişinin hangi eylem veya ihmallerin ceza sorumluluğu doğurabileceğini ilgili normun lafzından ve gerektiğinde mahkemelerin yorumundan makul ölçüde öngörebilmesini gerektirir; ceza normlarının sanık aleyhine öngörülemez biçimde genişletilmesi kabul edilemez. AİHS'nin 8, 10 ve 11. maddelerinde de müdahalenin “kanunla öngörülmüş” olması, hukuki dayanağın erişilebilir ve keyfi uygulamaya karşı yeterli güvenceler içermesini gerektirir.⁵⁶

Somut olay bakımından üç husus öne çıkmaktadır. Birincisi, 14 Eylül tarihli genelgede kullanılan “cinsiyetsizleştirme” kavramının genelge metninde tanımlanmamış olmasıdır. İkinci olarak, Dernekler Kanunu’na aykırılık suçlamasının hangi somut kanun hükmüne ve hangi fiile dayandığının her kişi bakımından açıklığa kavuşturulması gerekir.

⁵⁵AİHM, *B.S. / İspanya*, no. 47159/08, 24.07.2012, §§ 39–47 ve 58–63.

⁵⁶AİHM, *Kokkinakis / Yunanistan*, no. 14307/88, 25.05.1993, §§ 40 ve 52; *Ahmet Yıldırım / Türkiye*, no. 3111/10, 18.12.2012, §§ 57 ve 59; *Kırdök ve Diğerleri / Türkiye*, no. 14704/12, 03.12.2019, § 43; *Bączkowski ve Diğerleri / Polonya*, no. 1543/06, 03.05.2007, §§ 67–68; MSHUS m. 15 bakımından GY 29, § 7.

Üçüncü olarak, TCK m. 226 ve 227 kapsamında yer alan suç tiplerinin insan hakları savunuculuğu, gazetecilik veya LGBTİ+ görünürlüğüne ilişkin içerik ve faaliyetlere uygulanması hâlinde, isnat edilen somut fiilin kanuni unsurlarla nasıl örtüştüğünün gösterilmesi gerekir. Bu bağlantı kurulmadan kullanılan genel ifadeler, hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik bakımından sorun yaratabilir.⁵⁷

⁵⁷5237 sayılı Türk Ceza Kanunu, güncel m. 122, 216, 226 ve 227. Resmî Mevzuat Bilgi Sistemi: <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=5237&MevzuatTur=1&MevzuatTertip=5>.

5. SONUÇ

Bu raporun mevcut bilgi ve belgeler temelindeki değerlendirmesi, operasyonların yürütölme biçiminin birden fazla temel hak bakımından ciddi insan hakları sorunları doğurabilecek nitelikte olduğunu göstermektedir. Özellikle özgürlükten yoksun bırakma ve tutuklama kararlarının bireyselleştirilmesi, derneklerin faaliyetlerinin korunması, ifade ve toplanma özgürlüğüne yönelik müdahalelerin gereklilik ve orantıllığı, dijital verilere erişim ve el koyma işlemlerinin kapsamı, gözaltı ve cezaevi koşulları, avukata erişim ve kamu makamlarının kullandığı dil bakımından ayrıntılı inceleme gerekmektedir.

Bununla birlikte, rapor mevcut soruşturma dosyalarının tamamına erişilemediği bir aşamada hazırlanmıştır. Bu nedenle burada yer verilen değerlendirmeler, bireysel ceza sorumluluğu veya kesinleşmiş bir AİHS/MSHUS ihlali kararı niteliğinde değildir. Raporun amacı, mevcut olguların uluslararası standartlarla karşılaştırılması ve yetkili makamların gidermesi gereken risklerin ortaya konulmasıdır. Özellikle kötü muamele ve cezaevi koşullarına ilişkin iddialar ile tutuklama kararlarının dayanakları bağımsız delil incelemesine tabi tutulmalıdır.

Başlıca Öneriler

- Tutuklama kararlarında her kişi bakımından somut suç şüphesinin, tutuklama nedeninin ve daha hafif tedbirlerin neden yetersiz olduğunun açık ve bireyselleştirilmiş biçimde gösterilmesi; kanunda belirli suçlar bakımından öngörülen tutuklama nedenine ilişkin karinelerin hiçbir şekilde otomatik veya kategorik tutuklama sonucuna yol açmaması ve bireyselleştirilmiş değerlendirme yükümlülüğünün yerine geçmemesinin sağlanması.

- Gözaltında fiziksel güç, ters kelepçe, sağlık hizmetine erişim, yiyecek ve su, avukat görüşleri ve muayene kayıtlarına ilişkin bütün iddiaların süratle, etkili ve bağımsız bir şekilde soruşturulması, faillerin kovuşturulması ve suçlu bulunmaları halinde eylemlerinin ciddiyetiyle orantılı cezalar almaları ve mağdurlara yeterli şekilde tazminat sunulmasının güvence altına alınması; ilgili kamera, kayıt ve tıbbi belgelerin korunması ve mağdurların uygun ölçüde bu belgelere erişiminin sağlanması.
- Derneklerin faaliyetlerine ve yurt dışından aldıkları yardımlara ilişkin soruşturmaların, dernek üyeliği veya LGBTİ+ hakları alanındaki meşru ve hukuken korunması gereken faaliyetler üzerinden genelleştirilmemesi; somut, kanuni ve bireyselleştirilmiş bir hukuka aykırılık gösterilmeden cezai veya zorlayıcı tedbir kullanılmaması.
- İnternet siteleri ve sosyal medya hesapları bakımından erişim engellerinin içeriğe özgü, gerekli ve orantılı tutulması; bütün bir alan adını veya hesabı erişilemez hâle getiren tedbirlerde etkili yargısal denetimin ve daha dar seçeneklerin değerlendirilmesi.
- Dijital cihazlarda arama ve veri kopyalama işlemlerinin suç şüphesiyle ilgili veriyle sınırlı tutulması; hassas kişisel verilerin korunması, süzülmesi, saklanması ve imhasına ilişkin açık usul güvencelerinin uygulanması.

- Gözaltının başlangıcından itibaren avukata erişimin ve etkili savunma için gerekli temel dosya bilgilerine erişimin güvence altına alınması; kamu makamlarının devam eden soruşturmalar hakkında masumiyet karinesine ve ayrımcılık yasağına uygun bir dil kullanması.
- Trans ve diğer LGBTİ+ tutuklular bakımından güvenlik ihtiyaçlarının bireysel risk ve ihtiyaç değerlendirmesine dayandırılması; koruma amacıyla alınan tedbirlerin cezalandırıcı tecride dönüşmemesi ve düzenli olarak gözden geçirilmesi.

Son olarak, kamu makamlarının çocukların korunması ve suçla mücadele gibi meşru amaçlara ulaşırken LGBTİ+ kişileri, insan hakları savunucularını veya örgütleri topluca damgalayan veya hak kullanımını suçla özdeşleştiren bir dil kullanmaktan kaçınması; kamu politikalarının ve soruşturmaların bireysel fiil, somut delil ve açık hukuki temellere dayanması gerekir.